

İlgili Kanun / Madde
506.S.SSK/67,68

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2007/10168
Karar No. 2008/8040
Tarihi: 10.06.2008

- ÖLÜM AYLIGININ HAK SAHİPLERİNE PAYLAŞTIRILMASI
- FUZULİ ÖDEMELERİN İADESİ

ÖZETİ: 506 Sayılı Yasanın 68. maddesinde “ölen sigortalının 67. madde gereğince tespit edilecek aylığının dul eşine %50’sinin, aylık alan çocuğu bulunmayan dul eşine ise %75’inin, yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve sosyal sigortaya, emekli sandıklarına tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocuklarının her birine %25’inin aylık olarak bağlanacağı” hükmü öngörülmüştür. 09.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5386 Sayılı Kanun ile 506 Sayılı Kanununun 121.maddesine eklenen fıkrada ise "ölüm geliri ve aylıklarından yapılan yersiz ödeme tutarları, yersiz ödenmiş olan gelir ve aylıkların kesilmesi nedeniyle aynı dosyadan gelir ve aylık ödemesi yapılan diğer hak sahiplerine kurumca yapılması gereken gelir ve aylık ödeme tutarları nazara alınmak suretiyle tespit edilecek kurum zararı esas alınarak tahsil edilir" tarzında bir düzenlemeye yer verilmiştir.

Mahkemece, davalıya fuzulen ödenen aylıklar ile davalının gelirden çıkmış olması nedeniyle diğer hak sahiplerine ödenmesi gereken ve mahsuba konu olabilecek aylıklar ay be ay belirlenmeli, 506 sayılı yasanın 121. maddesinde 5386 sayılı yasanın 1. maddesi ile yapılan değişiklik karşısında, diğer hak sahiplerinin itirazı halinde mahsup işlemi yapılmasının mümkün

olmadığı gözetilerek, yersiz alman aylığın kesilmesi nedeniyle aynı dosyadan ödeme yapılan ve bu kesilme nedeniyle aylıklarında artış meydana gelecek olan hak sahiplerinin mahsup işlemine itirazları olup olmadığı araştırılıp, anılan maddenin uygulama imkânının bulunup bulunmadığı değerlendirilmeli, şayet itirazları bulunmadığı takdirde, fuzulü ödemeye konu asıl alacak ve ferileri hesaplanıp belirlenmeli, aylık bağlama oranlarının 506 sayılı yasanın 68. maddesinde düzenlenip oranlarının da yukarıda belirtilenler gibi olduğu göz önünde tutulmalı.

DAVA: Davacı, icra takibine yapılan itirazın iptaline karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilâmında belirtildiği şekilde isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hükümün, davacı Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Mustafa Taş tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Davanın yasal dayanağı 506 Sayılı Kanunun 68. maddesi ile İcra İflas Kanunu'nun 67.maddesi olup, dava; SSK'lı babasından dolayı ölüm aylığı bağlanan davalıya 15.01.1992-21.09.2004 döneminde fuzulen ödendiği iddia edilen 3979,25 YTL asıl alacağın ferileriyle birlikte tahsili için davalı borçlu aleyhine girilen icra takibine vaki itirazın iptali istemine ilişkindir. Davalı kız çocuğuna, annesi de dâhil kardeşleri Filiz ve Sevimle birlikte 15.07.1991 tarihi itibarıyla ölüm aylığı bağlandığı, davalının 10.01.1992 tarihinde tescil edilen zorunlu Bağ-Kur sigortalılığının halen devam ettiği, davalıya 15.01.1992-21.09.2004 arası dönemde 3979,25 YTL ölüm aylığı ödemesi yapıldığı, kardeşlerden Sevim'in 10.05.1997'de evlenerek gelirden çıktığı anlaşılmaktadır.

Mahkemece, 16.10.2006 tarihli hesap raporu hükme dayanak kılınarak yazılı şekilde davanın kabulüne karar verilmiş ise de, hükümün eksik inceleme ve araştırmaya dayalı olarak yanılığın değerlendirilmesi ile tesis edildiği anlaşılmaktadır.

506 Sayılı Yasanın 68. maddesinde” ölen sigortalının 67. madde gereğince tespit edilecek aylığının dul eşine %50'sinin, aylık alan çocuğu bulunmayan dul eşine ise %75'inin, yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve sosyal sigortaya, emekli sandıklarına tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocuklarının her birine %25'inin aylık olarak bağlanacağı” hükmü öngörülmüştür. 09.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5386 Sayılı Kanun ile 506 Sayılı Kanunun 121.maddesine eklenen fıkrada ise ”ölüm geliri ve aylıklarından yapılan yersiz ödeme tutarları, yersiz

ödenmiş olan gelir ve aylıkların kesilmesi nedeniyle aynı dosyadan gelir ve aylık ödemesi yapılan diğer hak sahiplerine kurumca yapılması gereken gelir ve aylık ödeme tutarları nazara alınmak suretiyle tespit edilecek kurum zararı esas alınarak tahsil edilir" tarzında bir düzenlemeye yer verilmiştir.

Mahkemece, davalıya fuzulen ödenen aylıklar ile davalının gelirden çıkmış olması nedeniyle diğer hak sahiplerine ödenmesi gereken ve mahsuba konu olabilecek aylıklar aybe ay belirlenmeli, 506 sayılı yasanın 121. maddesinde 5386 sayılı yasanın 1. maddesi ile yapılan değişiklik karşısında, diğer hak sahiplerinin itirazı halinde mahsup işlemi yapılmasının mümkün olmadığı gözetilerek, yersiz alman aylığın kesilmesi nedeniyle aynı dosyadan ödeme yapılan ve bu kesilme nedeniyle aylıklarında artış meydana gelecek olan hak sahiplerinin mahsup işlemine itirazları olup olmadığı araştırılıp, anılan maddenin uygulama imkânının bulunup bulunmadığı değerlendirilmeli, şayet itirazları bulunmadığı takdirde, fuzulü ödemeye konu asıl alacak ve ferileri hesaplanıp belirlenmeli, aylık bağlama oranlarının 506 sayılı yasanın 68. maddesinde düzenlenip oranlarının da yukarıda belirtilenler gibi olduğu göz önünde tutulmalı, diğer yandan, 30.06.2002 tarihine kadar olan faiz dönem ve oranları doğru alınmakla birlikte, 01.07.2002-30.06.2003 arası oranın %55, 01.07.2003-31.12.2003 arası oranın %50, 01.01.2004-30.06.2004 arası oranın %43, 01.07.2004-30.04.2005 arası oranın %38, 01.05.2005-takip tarihi olan 28.07.2005 arası oranın %12 olduğu dikkate alınmalıdır. Yukarıda açıklanan hususları içermeyen hatalı bilirkişi raporuna dayalı olarak yazılı şekilde verilen hüküm usul ve yasaya aykırı görülmüştür. Kuşkusuz, davalının, hükmü temyiz etmemesi nedeniyle, davacı kurum lehine oluşan usulü kazanılmış hak durumu gözden uzak tutulmamalıdır.

O halde, davacının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle hükmün BOZULMASINA, 10.06.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.